SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI No. 182. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 24, 1994. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 24-го ВЕРЕСНЯ 1994. Ч. 182. РІК CI

ХОЛЕРА ШИРИТЬСЯ ПО УКРАЇНІ

Київ (Р.Р.). — Тут 21-го вересня офіційні засоби масової інформації повідомили, що хворих на холеру уже зареєстровано в шістьох областях України: у Криму 71 (з них п'ять уже померли), в Миколаєві 35 (один помер), у Запоріжжі — 10, у Херсоні — 9, у Житомирі — 1, у Чернівцях — 1. Із запорізької лікарні один хворий втік і його розшукує міліція.

Всього по Україні зареєстровано 128 хворих на холеру, з них шість померли.

ЗНИКЛА ВАЛЮТА

Київ (Р.Р.). — У вівторок, 20-го вересня, газета „Київські Відомості" подала інформацію про пресову конференцію голови Донецької Обласної Ради В. Щербаня. Як пише автор статті Ірина Титова, багато запитань торкалися інформації, що „протекла" з правоохоронних органів, про вивезення з области 850 міл. дол. В. Щербань пояснив, що до викрадення грошей причетні: колишній голова Обласної державної адміністраці Ю. Смірнов, його перший заступник В. Логвиненко, начальник фінансового управління М. Пабат, начальник управління зовнішніх економічних зв'язків Є. Барлов і директор донецької філії „Укрінбанку" В. Синдряков.

За словами автора статті „гроші нікуди не ішли, їх, навпаки, пропонували. Десь 100 міл. дол. у вигляді інвестицій на розвиток Донецького реґіону". Для цього був розроблений спеціяльний проєкт, згідно з яким гроші в Донецьке мали прийти без особливих витрат і труднощів, цілком задармо і дуже швидко.

Згадані особи підписали контракт з німецькими інвесторами, згідно з яким українська сторона дає боргові зобов'язання, а німецька сторона вміщує їх у великому банку на Заході як заклад під кредитну лінію. Кредит скеровується на спекуляцію цінними паперами. З цієї спекуляції донецькі керівники отримували 12 відсотків у річному відношенні і цей прибуток має виконувати ролю інвестицій. В такий спосіб, з нічого виникло 36 акредитивів по 25 міл. дол. кожний, на загальну суму 850 міл дол. Все було оформлене на початку цього року.

Довідавшись про це, керівники „Укрінбанку" скерували з Києва комісію, яка встановила, що всі документи фальшиві, про що й повідомили Торгово-промислову палату Німеччини та інших інвесторів.

Щоб повернути акредитиви в Україну, до розшуку їх підключено Інтерполь. Фахівці зауважують, що схема, закладена в основу цієї афери, дуже дієва і вже не раз випробувана в післякомуністичних країнах, в результаті чого постраждали деякі банки в Мадярщині і в Польщі. Правильно оформлені акредитиви вивозяться за кордон, там продаються третім особам за значно меншу ціну, а ті в свою чергу пред'являють їх для оплати. Якщо банк відмовиться, йому погрожують арбітражем. І як не дивно, деякі банки, щоб уникнути судових клопотів, віддають великі суми.

Пропонують нову схему приватизації

Київ (Р. Руденко). — Тут у вівторок, 20-го вересня, пресова служба акціонерного товариства — Українська Фінансова Група (УФГ) повідомила, що капітал зареєстрованої місяць тому філії УФГ, компанії Траст Капітал становить 800 біл карбованців.

Український Об'єднаний Капітал здійснюватимуть принципово нову схему інвестицій і приватизації в Україні. Приватизаційні сертифікати виставлятимуться на торги Української Фондової Біржі (УФБ), що дасть змогу визначити їхню ринкову вартість, населенню дасть змогу отримати їх на руки і дасть працю ринкові цінних паперів", — сказав генеральний директор компанії Траст Капітал Олександер Ющенко. До фондів цих двох компаній — Українська Фінансова Група вклала 3,700,000 дол.

Німецьке місто помагає хворим на цукрицю в Україні

Джерзі Сити, Н, Дж, (О. К.), — Німецька преса широко розписується про велику допомогу, яку дало тепер місто Зінґен, своєму „братньому" побратимові в Україні — Кобилякам. Там виявився майже повний брак інсуліни у місцевій лікарні, де лікуються хворі на цукрицю, зокрема діти, яким з того приводу грозила цукрицева кома, яку вже дістала 20-тилітня дівчина. 800 хворих на цукрицю були в небезпеці життя і посадник міста Кобиляки Володимир Чернявський звернувся із проханням до міста Зінґен стати їм у помочі.

Німецькі мешканці Зінґену негайно відгукнулися і місцева преса описує широко, подаючи також декілька світлин, про транспорт інсуліни і апаратів до міряння скількости цукру, яку відвезли в Україну представники міста Зінґен Вільгельм Вайбер і Гайдо Блясс. За ціну 15,000 німецьких марок, які зібрано в найкоротшому часі з допомогою молоді, яка працює в металевій індустрії, делеґація закупила інсуліну та апарати і відвезла їх до Кобиляків, де в присутності посадника міста і лікарів місцевої лікарні передано все дітям і молоді, що найбільше потребували помочі. На жаль, із першого транспорту можна було дати допомогу лише 20 дітям. Тому акція допомоги діябетикам в Кобиляках іде в Німеччині дальше, а при тому гості з міста Зінґен ствердили, що в місцевому шпиталі треба також апарату для перевірки вагітних жінок. Для швидкої допомоги в Зінґен відкрито окреме конто в банку лише на ту ціль, тому що ліки і їх достава хворим на цукрицю дітям з України є проблемою життя і смерти. Це підкреслює німецька преса, апелюючи до громадян.

З'ЇЗД УМІА В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Український Музичний Інститут Америки влаштовує загальний з'їзд учителів УМІ, який відбудеться у неділю, 2-го жовтня, в домівці УМІ, 136 Друга аве., 4-ий поверх. Початок о год. 10-ій ранку.

У КИЄВІ ПОРАНИЛИ АСИСТЕНТА МІНІСТРА

Київ. — Пресове агентсво Ройтер подало коротку інформацію про те, що у вівторок, 20-го вересня, четверо невідомих заблькували автомашину міністра зовнішніх економічних зв'язків Сергія Осики та серйозно поранили його асистента нанісши йому сім поранець ножем.

Правоохоронні власті уважають, що напад було здійснено помилково, думаючи, що пасажиром є саме міністер зовнішніх економічних зв'язків, який є приклонником гострих і суворих карних застосувань проти незаконних вивозів за кордон сировини та валюти. С. Осику на цей пост призначено у липні після вибору Президентом України Леоніда Кучму. Він відразу почав закликати до строгих законів проти незаконного вивозу з України за кордон діямантів, дорогоцінних металів, інших сировин і валюти. Це мабуть не було до вподоби українській торговельній еліті, яка, за твердженнями деяких осіб, живе виключно з незаконних експортів і за останні три роки спромоглася вивезти з України 8 біл. дол.

Ройтер підкреслює, що цього роду напади в Україні не дійшли до таких пропорцій, як в сусідній Росії.

Пораненого асистента у важкому стані відвезено до одної з місцевих лікарень а правоохоронні органи ведуть слідство.

Президент Л. Кучма призначив В. Гриньова своїм радником

Київ (Р.Р.). — У середу, 21-го вересня, Президент України Леонід Кучма підписав указ про призначення Володимира Гриньова радником Президента з реґіональної політики.

В. Гриньову 49 років, він був депутатом Верховної Ради України першого скликання і кандидатом на Президента у 1991 році. Народився і виріс на Слобожанщині, закінчив Харківський Політехнічний Інститут. Пізніше в тому ж інституті завідував катедрою прикладної математики, захистив дисертацію на доктора технічних наук, працював у військово-промисловому комплексі і запровадив математичну школу оптимізації конструкцій. З початком перебудови почав створювати „демократичну плятформу" в КПСС, деякий час був одним з керівників харківського відділу Руху, входив до Демократичного Конгресу України, а в 1990—93 роках був заступником голови Верховної Ради України. Тепер В. Гриньов належить до Партії Демократичного Відродження України (ПДВУ) і намагається створити нову політичну структуру на базі Міжреґіонального Бльоку Реформ (МБР) і Об'єднання „Нова Україна". Ця нова політична структура має стати опорою у реформаторських заходах Президенра Л. Кучми.

В інтерв'ю для преси В. Гриньов своє нове призначення оцінив як продовження політики щодо реґіонів, оформульовану у програмі Міжреґіонального Бльоку Реформ. „Саме в реґіонах відбуваються процеси, що визначають майбутнє економіки України, саме звідти на політичну арену України прийдуть нові, реформаторсько наставлені лідери", — сказав В. Гриньов.

Л. Кравчук очолив фонд сприяння мистецтв

Київ (УНІАР). — У п'ятницю, 16-го вересня, тут у Національній Опері відбулося відкриття Фонду Сприяння Розвиткові Мистецтв України.

Фонд був заснований указом тодішнього Президента України Леоніда Кравчука 8-го липня 1994 року, правила і завдання фонду затверджено указом Президента України Леоніда Кучми 28-го липня 1994 року. У той же день відкриття, у Національній Опері відбулося організаційне засідання Ради Фонду, на якому президентом фонду обрано Л. Кравчука, ухвалено декларацію фонду сприяти розвиткові мистецтв України та затверджено плян праці на перше півріччя існування фонду.

Серед завдань фонду є фінансування культурних програм, підтримка талантів і починань з ділянки культури та мистецтва, розв'язання соціяльних проблем творчих працівників та здійснення заходів для збереження культурної спадщини.

Серед найближчих плянів фонду є проведення конкурсу творчих програм, конференцій, виставок, надання щомісячної допомоги членам мистецьких спілок — учасникам бойових дій та інвалідів Другої світової війни, заснування стипендій фонду тощо. Діяльність фонду, який, до речі, звільнений від сплати податків, повинна здійснюватися на засадах самофінансування. Тепер на рахунку новоствореного фонду є 10 біл. карбованців.

До складу Ради фонду увійшли провідні діячі мистецтва і культури, урядовці та представники бизнесових кіл.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКЕ — Прикарпаття й Волинь уклали угоди про міжреґіональне співробітництво. Рамками угоди передбачено збільшити обсяг товарообміну, налагодити спільне виробництво товарів широкого вжитку тощо.

ЛУГАНСЬКЕ. — 260 курсантів Луганського Інституту Внутрішніх Справ склали присягу на вірність народові України. Серед нах 32 жінки. Голова Верховної Ради України Олександер Мороз надіслав привітального листа колективові інституту.

ЛЬВІВ. — У місті відбувається перший конгрес російських громад західньої України. Мета конґресу — обговорення проблем росіян у західньому реґіоні та об'єднання громад для збереження та розвитку культури.

СИМФЕРОПІЛЬ. — У Криму дальше перебувають урядова та парляментарна делеґація України. Під час розмови з журналістами керівник делеґації Верховної Ради України Юрій Кармазін підкреслив, що „кульмінацію політичної кризи на півострові зліквідовано, і найближчим часом питання вирішуватиметься в рамках існуючого простору".

Розпочалася 49-та сесія ООН

Ню Йорк. — Тут у вівторок, 20-го вересня, відкрито 49 сесію Генеральної асамблеї Організації Об'єднаних Націй, яка, уважають експерти, матиме досі найбільшу кількість промовців — керівників і прем'єр-міністрів.

Першою точкою порядку денного був вибір нового президента цьогорічної асамблеї, яким обрано 49-річного колишнього міністра закордонних справ Берега Слоневої Кости, Амара Ессей, який замінив на цьому пості Семюела Інсаналлі з Ґаяни. Хоча цей пост є майже виключно церемоніяльною функцією, то все ж таки має право укладати чи змінювати пропонований денний порядок, контролювати порядок промовців і полагоджувати будь-які непорозуміння внутрі цьогорічної Генеральної асамблеї.

Досі на списку промовців є 59 керівників держав, що виступлять перед представниками країн-членів і гістьми цієї світової організації. Одними із перших є президент ЗСА Билл Клінтон і президент Росії Боріс Єльцін, які виступлять у понеділок, 26-го вересня.

Організатори 49-ої сесії Генеральної асамблеї ООН уважають, що така велика кількість державних мужів серед учасників вказує на те, що ця організація набирає щораз більшої вагомости. Її рішення не є обов'язуючими законами, але до думок висловлених на її форумі прислухаються міжнародні політики, а це в свою черґу має прямий вплив на рішення 15-членної Ради Безпеки ООН.

Керівники цьогорічної Генеральної асамблеї кажуть, що намагатимуться скеровувати дискусії на обговорення таких проблем як економічний розвиток, суспільні недоліки та довкілля. Але вони застерігають, що їхні намагання можуть бути не надто успішними через такі справи як Гаїті, Боснія чи дальші неполадки в Руанді.

У згаданій сесії Генеральної асамблеї бере також участь українська делеґація. Представники України мають намір порушити питання про економічну допомогу країни, які постраждали в наслідок виконання резолюції Ради безпеки ООН про впровадження санкцій проти Югославії. Крім того делеґація України наміряє привернути увагу учасників сесії до проблеми ядерного роззброєння та включення чинників ООН, які надали б Україні ґарантії її національної безпеки. Одним з питань, що розглядатиметься на Генеральній асамблеї ООН буде надання допомоги Україні у зв'язку з подоланням наслідків трагічного вибуху на Чорнобильській атомно-електричній станції.

ЛЬВІВ. — Тут розпочався в неділю, 18-го вересня, світовий конґрес українців Холмщини та Підляшшя, який зібрав тих, кого доля розкидала по різних куточках України, Польщі та Північної Америки. Члени товариства Холмщини сподіваються, що конгрес приверне увагу керівництва України та Польщі до їхніх проблем та допоможе визнати їх депортованим народом.

КИЇВ. — Тут відкрився Слов'янський Університет, створений за сприянням Національної Академії Наук України. В університеті шість факультетів: культури, історії, філології, економіки, менаджменту невиробничої сфери і міжнародних відносин.

У СВІТІ

ЧЛЕНИ ПІДПІЛЬНОЇ ЕКСТРЕМІСТСЬКОЇ жидівської групи „Меч Давида" засудили прем'єр-міністра Ізраїля Їцака Рабіна на кару смерти. Підставою для такого крайнього рішення послужив арешт ізраїльською поліцією декількох жидівських поселенців, нібито причетних до терористичних організацій. У виданій жидівськими екстремістами листівці прем'єр Ї. Рабін трактується як „зрадник, який випустив палестинських злочинців з тюрем, щоб кинути в них жидів". Як відомо, в рамках угоди з Палестинською визвольною організацією ізраїльський уряд випустив з тюрем чотири з половиною тисячі палестинців. Група „Меч Давида" стверджує, що це вона надихнула поселенця Баруха Ґольдштейна на масакру в мусулманській мечеті у Геброні в грудні минулого року.

ІРАКСЬКА ОПОЗИЦІЯ ФОРМУЄ 8-тисячну армію на півночі Іраку, щоб „вчасно заповнити вакуум у випадку повалення режиму Саддама Гуссейна". Як повідомляє савдійська газета „Аш-Шарк аль-Авсат", командні пости в цих військових антисаддамівських формаціях займуть представники курдського опору. В районі Шеплява нібито вже діє табір для вишколу старшин нової армії.Керівник табору заявив, що у збройні формації „зголошуються не тільки курди, але й шіїти, сунніти, туркмени і навіть християни".

ІТАЛІЙСЬКА ПОЛІЦІЯ ЗААРЕШТУВАЛА в Неаполі колишнього міністра внутрішніх справ Антоніо Ґаву, якого звинувачують у причетності до „каморри" — неаполітанської мережі таємного синдикату ґанґстерів. А. Ґава, будучи міністром, входив до складу банди Карміне Альфієрі, яка тримала під контролею Неаполь і його околиці. Разом з А. Ґавою заарештовано Вінченца Мео і Рафаеля Руссо, колишніх депутатів парляменту, а також 30 підприємців. Поліційні слідчі свідчать, що колишній міністер внутрішніх аправ співробітничав з мафією щонайменше 10 років.

МІСЬКА УПРАВА РИГИ, столиці Латвії, спеціяльним рішенням заборонила продаж у місті російських газет „Завтра", „Алькодс", Рєч", „Наше Отєчество", „Ґласность", „День" та інших, які у великих кількостях привозять у Ригу з Москви недруги латвійської самостійности. У прийнятопму рішенні заборонені видання трактуються як „спрямовані проти державної незалежности Латвії та її законів". Продавців тих газет чекають грошові кари до 100 дол., а самі газети поліція конфісковуватиме.

ВІДТЕПЕР БРИТАНСЬКА КОНТРРОЗВІДКА всі свої зусилля спрямує на боротьбу з наркобизнесом і організованою злочинністю. Це стало можливим після того, як Ірляндська республіканська армія, котра багато років методами терору домагалася виведення англійських військ з Олстеру, проголосила в односторонньому порядку про припинення терористичної діяльности. Північна Ірляндія, де 25 років продовжувалася ворожнеча між протестантами і католиками, забирала половину бюджету британської контррозвідки.

ЛЕТУНСТВО НАТО ЗНИЩИЛО СЕРБСЬКИЙ ТАНК

Сараєво, Боснія. — Представники НАТО і ООН у Боснії нарешті прийшли до порозуміння щодо того, в який спосіб можна змусити сербів вивести свої тяжкі гармати і міномети з демілітаризованої зони довкола Сараєва. Як відомо, під загрозою повітряного удару з боку НАТО серби спочатку відвели свою артилерію, відтак знову порушили угоду, відновивши обстріли боснійської столиці і її передмість.

Минулого тижня керівники НАТО надіслали листа генеральному секретареві ООН Бутросові Бутросові-Ґалі, пропонуючи зайняти більш тверде наставлення щодо сербів. Експерти НАТО критично відгукнулися про „занадто повільну" реакцію ООН на дії сербських порушників.

У вівторок, 20-го вересня, французькі миротворці були змушені відкрити вогонь в напрямі сербських артилерійських точок, звідки серби обстрілювали сараєвське передмістя Іліджі. У відповідь серби напали на броневик французького контингенту сил ООН. Це було останньою краплею, яка переповнила чашу терпіння командирів НАТО. В четвер, 22-го вересня, летуни НАТО знищили з повітря один зі сербських танків.

Представники верховного комішенера ООН у справах втікачів повідомляють з Боснії, що серби ще активніше здійснюють політику „етнічних очищень", тобто виселення мусулман з контрольованих сербами територій. Перед вигнанням мусулман грабують, а нерідко знущаються над ними фізично. Керівника „етнічних очищень" Вуйка Джурковіча занесено у список осіб, яких має судити міжнародний суд за злочини проти мирного населення.

В АМЕРИЦІ

У СЕРЕДУ, 21-го ВЕРЕСНЯ, після особистих до нього відвідин таких світочів американського політичного світу як, Вілліям Ґрей, спеціяльний дорадник Білого Дому для справ Гаїті, Антоні Лейк, дорадник для справ крайової безпеки, ген. Джан Шінан і приватна телефонічна розмова з президентом Биллом Клінтоном, вкінці мабуть таки переконали гаїтського демократично обраного президента Жана Бетрана Арістіда, що варто було б подякувати ЗСА, за полагодження мирним шляхом можливости його повороту до влади. Прибувши до Пентаґону, Ж. Б. Арістід по відгомоні 21 вистрілу з гармат і приватної конференції в справі його майбутности з секретарем Департаменту оборони Вілліямом Перрі та шефом злучених штабів американських збройних сил ген. Джаном Шалікашвіллі, не надто щоправда ентузіястично, але все ж таки подякував і не тільки Президентові та Урядові, але також американському народові.

ПІСЛЯ ТОГО, ЯК НА ЕКРАНАХ телевізійних апаратів американці побачили, що жорстокості гаїтської поліції та війська супроти цивільного населення зовсім не змінилися, ще й до того у присутності американького війська, яке тим часом мало наказ не втручатися в місцеві справи, почалися голосні нарікання на політику Уряду ЗСА щодо Гаїті. У відповідь на громадське обурення президент Билл Клінтон публічно заявив, що повторення подібних жорстокостей „не можуть і більше не повторяться", зазначуючи при тому, що американські збройні сили не є готові на те, щоб перебрати та виконувати обов'язки місцевої поліції.Одначе до Гаїті вислано 1,000-членний відділ американської військової поліції для „регулювання поведінки гаїтської служби безпеки, не перебираючи їхні обов'язки".

У ВАШІНҐТОНІ синатор-демократ з Мейну Джордж Мічелл і ті сенатори, які намагалися створити новий двопартійний проєкт медичного забезпечення, який покрив би бодай половину тих громадян, які не мають жодного, найшлися в такій ситуації, що мабуть прийдеться їм таки закинути їхні заходи. Справа в тому, що сенатор-републіканець з Ровд Айленду, Джан Чейфі повідомив сенатора Мічелла, про брак достатньої кількости голосів для внесення їхньої пропозиції. Навіть демократи не є прихильно наставлені до цього нового проєкту, бо уважають це за самостворене тіло без відповідної підготови та потрібної підтримки.

У СЕРЕДУ, 21-го ВЕРЕСНЯ, Сенат голосами 94 до 5 вирішив дати похвалу Президентові за полагодження гаїтського конфлікту без пролиття крови, виявити підтримку американським воякам, які там виконують службу та намагатися їх з Гаїті вивести якнайскорше. Одначе, на зважаючи на це майже одноголосне схвалення не можна було не помітити невдоволення республіканців політикою Президента в Гаїті та таких же думок багатьох демократів. Палата Репрезентантів проголосувала над подібним схваленням ще у понеділок, 19-го вересня. Все ж таки обидва схвалення були так стилізовані, щоб лишити місце для гострої критики цієї урядової політики, де одного тижня гаїтську військову хунту названо жорстокими вбивцями, а на другий тиждень ці ж самі вбивці стали союзниками.

НОВІ НАУКОВІ ДОСЛІДИ вказують на те, що жінки, які заживають ліки проти неплідности є в два з половиною разів більше наражені на можливість захворіння на рака ячників. Звіт дослідів д-р Мері Енн Россінґ з Вашінґтонського стейтового університету та її співавторів з Раководослідного центру ім. Фреда Гачінсона в Сієтл, буде надрукований у престижевому „Медичному журналі Нової Англії" з датою 22-го вересня 1994 року.

ЄПИСКОПИ Римо-Католицької Церкви у стейті Висконсин повідомили своїх вірних, що через брак священиків їм прийдеться славити Бога у Богослужбах без священиків. З цього приводу єпископи формують відповідного листа до місцевих парохів, в якому подається правила як такі Богослужіння відбувати. Одначе у згаданому листі відразу підкреслюється, що такі відправи не можна порівнювати зі Службою Божою.

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00.
Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Що далі?

Мова все ще про Гаїті, бо та маленька країна з відсталою культурою і економікою, яка не грає найменшої ролі у міжнародній конфігурації сил, стала з вини короткозорої і просто незрозумілої політики президента Билла Клінтона — центральною проблемою, яка займає найбільше місця у газетних звітуваннях і телевізійних передачах. Колишньому президентові Джіммі Картерові вдалося врятувати Клінтона з політичної катастрофи: ми почули коментар, що висилка війська до Гаїті без попереднього дозволу від Конгресу грозила настанням конституційної кризи. Дж. Картер виявив свою лідерську здатність у підборі двох членів своєї делегації до диктаторського володаря в Гаїті генерала Рауля Седраса: колишній голова об'єднаних штабів збройних сил ЗСА генерал Колін Павелл є тим чорним, який осягнув в Америці найвищий пост, а сенатор Сем Нан, голова Комісії у військових справах, дав себе пізнати, як противник лібералізму Клінтона у питаннях оборони. Це була делегація, яка не породжувала ніякого сумніву у гаїтських можновладців, що вона дійсно репрезентує ЗСА і їх збройні сили.

Покищо переведено висад перших військових частин у Порт-о-Пренсі без ніякого скреготу: тамошні люди без захоплення і без ворожости приглядалися непрошеним гостям. Також гаїтські генерали, що підтримували Седраса, поводилися у зустрічі з американськими старшинами пристойно і потвердили, що вони зречуться своїх постів. Але будинок гаїтської політичної поліції, щось на подобу КГБ, був порожній: всі його мешканці-агенти втекли в довколишні гори. Сам президент Клінтон на своїй пресовій конференції не виглядав і не промовляв, як тріюмфатор та признав, що можуть прийти несподіванки. Наче автоматично пригадувався досвід із виправою в південно-східню африканську країну Сомалію: хоч це була харитативна місія, вона принесла людські жертви міжнародному війську і Америка своє військо передчасно відкликала. Параделя пригадалася, коли ми почули, що роля Америки не закінчиться 15-го жовтня, якщо Седрас дотримає підписане зобов'язання і зречеться: американське військо, яких 5,000 осіб, має залишитися, щоб забезпечити спокій, потрібний для заведення у тій країні демократії.

Обраний три роки тому перший демократичний президент Гаїті Жан Бертран Арістід перестав цікавити Клінтона, мовляв, це вже від Арістіда залежить, коли він полетить до Гаїті. Можна передбачити, що не матиме тріюмфального в'їзду, бо навіть його прихильники мусять почуватися незручно, що він вернувся до влади виключно завдяки всебічній допомозі Америки. Арістід урядував надто коротко, щоб можна було пізнати, чи він насправді має лідерський хист і розуміє, як правити по-демократичному навіть у своїй маленькій батьківщині. Було би чудо, якби виявилося, що Арістід і гурт його найближчих однодумців зуміють завести і зберегти у своїй країні демократичний лад. Він не може рахувати на дальшу підтримку від Америки, бо ми почули вже обурений голос одного сенатора: „Як довго перебуватиме американське військо в Гаїті, скільки їх буде і скільки це коштуватиме?"

Світ перестане цікавитися проблемою Гаїті. Але Б. Клінтон матиме ще довго важкий клопіт, зовсім безпотрібно роздувши до розмірів найпершої державної місії Америки — привернення влади прогнаному з Гаїті президентові. Хотів здобути політичний успіх, але показалося, що хоча диктатор Р. Седрас погодився зректися влади, Конгрес і широкі кола американського суспільства не є захоплені. Бо ще невідомо, що коштуватиме той успіх.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріалах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

А. Камінський

„КУЧМІВСЬКИЙ" ОБРАЗ УКРАЇНИ

II

Невластиво поставлені є теж осмислення й інтерпретація ролі Києва щодо російського владного політикуму, які зводиться часто до того, що, мовляв, тільки підтримка Єльцина навіть за ціну певних концесій і поступок з нашого боку, є у нашому інтересі, поскільки він таки менш небезпечний від Жириновських і Зюганових...

Тут маємо до діла з деяким недорозумінням. Поперше, Єльцина можуть врятувати перед Жириновськими самі тільки росіяни, а не ми чи наші уступки. Роля Києва тут взагалі обмежена і посередня. Сильна, стабілізована українська держава є в інтересі демократичної Росії, як заборола проти російського неоімперіялізму, відродження і експансія нікому на добре не вийдуть, в тому числі й росіянам. Але ключ для цього є в економічних і політичних реформах в Україні, які поставлять її в позицію такого силового фактора, а не в уступках російським імперським інтересам, які навпаки — можуть тільки сприяти наростанню і зміцненню російських імперіяльних сил.

Подруге, нинішній Єльцин не є точно той сам, якого ми знаємо з 1989-91 років, нагадаймо хоча б Масандру. В 1989-91 роках він розігрував карту суверенности республік проти Горбачова з його „оновленою федерацією".

Тоді він був чемпіоном суверенних республік, хоч в основному волів би був зупинитися на автономії... Як він сказав 9-го лютого 1991 року на телевізії, будучи головою Верховної ради Росії: „... не виглядає, що центр (тобто Горбачов — А. К.) дозволить республікам діяти автономно... тому я дистансую себе від президентства і такої його політики та вимагаю негайної його резиґнації, при чому вся влада має перейти до колективного тіла — Ради Федерації. Я вірю в Росію і закликаю вас... теж вірити у неї..." Як відомо, ця Рада складалася тоді із 15 керівників республік, серед яких був, очевидно, Єльцин і наш Леонід Кравчук. Вже раніше Єльцин консеквентно осудив був відомі криваві події в Тбілісі, Баку, Вільнюсі і Ризі, поклавши відповідальність за них на політику Горбачова і на нього персонально. А взагалі не можна недооцінювати ролі Єльцина у розвалі Совєтського Союзу ані перед путчем 19-го серпня 1991 року, ані після нього. Ще 12-го червня 1990 року Єльцин проголосив Декларацію про державну суверенність Росії, заявляючи вже раніше про його готовність і рішення вивести Росію зі складу Совєтського Союзу, якщо цього вимагатимуть національні російські інтереси. (Україна проголосила Декларацію про суверенність, як відомо, 16-го липня 1990 р.). 12-го червня 1991 р. Єльцина обрали президентом Росії, що остаточно утвердило його перемогу над Горбачовим, владний „демонтаж" якого почався власне ще з проголошення Декларації про суверенність Російської Федерації. Обрання Єльцина президентом означало не тільки практичне позбавлення Горбачова влади, а й створення двовладдя чи пак багатовладдя, яке привело до ситуації, що в ній влада Горбачова обмежувалася до маленької території в Москві, огородженої кремлівськими мурами... Цей стан, що його мали зафіксувати підписанням договору 20-го серпня 1991 р., якби не перешкодив путч Янаєва і Ко, і мав бути, на думку деяких аналітиків, причиною дещо невиразної, а то й подекуди дивної ролі і поведінки Горбачова під час самого путчу. Очевидно, що з цього теж скористав Єльцин, який, перемігши путчистів, приспішив остаточно повний розвал СССР.

Не менш історично вагомою була перемога Єльцина в жовтні 1993 року над Хасбулатовим і Руцьким, але тут для повноти образу треба вказати на ціну, що її заплатив Єльцин Грачову, речнику війська і військово-промислового комплексу, за збройну ліквідацію цієї спроби путчу. Вже на другий день після „розстрілу" московського Білого дому, на засіданні Ради безпеки прийнято було нову військову доктрину Росії, яка, серед іншого, поширювала сферу безпеки Російської Федерації на простір цілого колишнього Совєтського Союзу і усувала клявзулю з попередньої, горбачовської доктрини про те, що СССР не вжиє перший ядерної зброї... Не було теж вже опісля мови про скорочення на 2/3 збройних сил Росії, що його раніше заповідав Єльцин. А роля цих збройних сил добре відома у імперських затіях і авантюрах в Таджикистані, Молдові, Азербайджані, Чечні, Грузії і у нас в Криму — і тут не місце нею займатися. Зрештою, у тому ділі військовики не самітні... Зовнішня політика Росії, що нею керує А. Козирєв, виразно спрямована на „поступову реінтеграцію постсовєтського простору", як він писав у

(Закінчення на стор. 3)

Д-р Юліян Мовчан

ЛІКАРСЬКО–МЕДИЧНА СИТУАЦІЯ В УКРАЇНІ

(За матеріялами газети „Народне Здоров'я")

II

В газеті „Народне Здоров'я" за березень цього року подано багато методів лікування левкемії, при тому чим скорше буде розпочато лікування, тим більше шансів, що недугу вилікується. Автор статті — доцент Всеволод Чумак зазначує, що гостра лімфобластична левкемія в дітей, а також певні форми гострої левкемії в дорослих, тепер відносять до виліковних недуг. В ос-танні роки медичні фахівці дійшли до висновку, що до-сить ефективним лікуван-ням гострої левкемії є трансплантація (пересадження) хворому кісткового мозку. Хоч і при цьому методі позитивних наслідків спостерігається лише в 20-60 відсотків хворих, проте цей відсоток значно більший, ніж цього можна було досягти за допомогою попередніх нехірургічних методів лікування.

Але подібно до лікування інших тяжких недуг, так само і щодо лікування левкемії, люди (зокрема, батьки хворих дітей), попадаючи в розпач, в останні роки все більше почали вірити в американську „чудо-медицину". Мовляв, там, в Америці, „можна все вилікувати", аби тільки туди можна було дістатися! Ну і, очевидно, аби мати гроші...

В дійсності, як знаємо, так воно не є. В цьому міг особисто переконатися професор Дмитро Луцик, який працює терапевтом-гематологом (фахівцем від захворювань крови) Львівського Медичного Інституту. В одному з чисел „Народного Здоров'я" (січень 1993 р.) він розповідає про трагічний випадок, який стався з одним з його пацієнтів — 18-річним студентом другого курсу Львівського Політехнічного Інституту Олексієм Шевченком. В 1990 році аналіза крови виявила, що Олексій захворів на гостру левкемію. Хворого негайно поклали в одну з найкращих для таких випадків лікарень тодішнього СССР — Всесоюзний гематологічний науковий центр у Москві. Там Олексія лікували 148 днів! Було застосовано всі відомі в світовій медичній практиці аналізи, а також інтенсивне лікування на рівні світових досягнень.

І ось, не зважаючи на все, прогноза недуги Олексія Шевченка залишилася безнадійною... Тоді його родина, видно, повіривши, що американська „чудо-медицина" та її лікарі можуть вилікувати все, за допомогою масової інформації звернулися до громадян та організацій, аби вони допомогли зібрати необхідну суму грошей для продовження лікування Олексія в Америці. І коли пожертви дійшли до кілька сот тисяч долярів, мати та син полетіли до Ню Йорку.

Лікування в Америці тривало кілька місяців. Було застосоване все відоме в світовій медичній практиці, аби зберегти життя хворому. Але і на цей раз результат виявився невтішним... Лікарі сказали його родині: повертайтеся додому, аби хворий міг розпрощатися з рідними...

Повернувшись, Олексій і далі перебував під опікою лікарів консультативної клініки Київського Науково-Дослідного Інституту гематології. Закінчилося тим, що Олексій повернувся до рідного дому не вилікуваним, але його привезли в труні...

Свою статтю проф. Луцик закінчує таким висновком: „Роздуми про сумну історію хвороби Олексія Шевченка, а також мій великий лікарський досвід спонукали мене написати ці рядки. Хочеться порадити хворим та їхнім родичам добре і уважно задуматися: чи варто завдавати додаткових переживань та незручностей поїздками на чужину в пошуках за „чудодійним лікуванням"? Адже, на превеликий жаль, в термінальних стадіях недуги залишається тільки третя заповідь: полегшити страждання приреченій на смерть особі".

Смертність населення зросла в 1.3 раза

Хоч би як не хотілося писати про негативи в Україні, яка недавно відзначила третю річницю відновлення своєї державної незалежности, проте було б ще гірше, якби ми це свідомо замовчували.

Перегортаючи газету „Народне Здоров'я" за квітень-травень цього року, бачимо велику статтю „Забруднення навколишнього середовища — це бомба сповільненої дії". Її авторка Ірина Доценко — професор та завідувач катедрою загальної гігієни Львівського Державного Медичного Інституту. Про що вона пише?

В Україні, — читаємо у статті, — спостерігається не приріст, а зменшення народу. За даними міністерства статистики, якщо в 1991 році природне скорочення населення становило 39,147 чол., то в 1992 році ця кількість становила вже 96,861 чол. Одночасно смертність населення за той самий час зрос-

(Закінчення на стор. 4)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про самітнього амбасадора

На довгому шляху Бабилон–Вашінґтон розповідала я моїм гостям зі Львова про незабутній день 27-го червня 1964 року, який, здається, не лише мені, але сотням живучих ще українців із ЗСА і Канади записався так чітко у пам'ять, як нічого іншого.

Таж тоді завершилася мрія нас усіх і ми... діждалися свого Вашінґтона у столиці Америки, як це постійно писалося в пресі й виголошувалося з легким патосом. Я снувала, зі справжнім зворушенням спомини про наші переживання того пропам'ятного дня, про сотні, тисячі українців, що маршували вулицями столиці ЗСА аж туди, на місце пам'ятника Т. Шевченкові, на площу між 22-ою і 23-ою вулицями, про невимовну радість нас усіх, коли пам'ятник відкрив колишній президент ЗСА Двайт Д. Айзенгавер, а з тисяч уст продзвенів незабутній „Заповіт", і гордий молодий Кобзар глянув згори на столицю Америки.

Про все це розповідала я своїм гостям, приготовляючи їх на велике переживання, яким, видавалося мені, мусить бути для кожного українця зустріч із Шевченком. Для нас, яких доля кинула жити на Північноамериканському континенті, побудова пам'ятника найбільшому поетові України саме в столиці держави, яка нас прийняла, було завершенням мрій, доказом нашої живучости і нашої зорганізованости, як і признанням для нашої громади, а посередньо і для значення України, в тому часі пригнобленої, знедоленої, але живучої.

Шевченко того дня станув міцною ногою на землі Вашінґтона — наш перший і найкращий амбасадор, який причинився до того, що про Україну заговорили в столиці і поза нею, про Україну заговорив президент держави і американська преса, як і всі мешканці Вашінґтону, вулицями якого ішли безконечні колони українців у народних строях, з квітами і зі співом на устах.

Скільки прегарних споминів було зв'язано з тим пропам'ятним 27-им червня 1964 року! І я не могла дочекатися, щоб показати гостям того вимріяного Шевченка у Вашінґтоні, щоб знову станути у його стіп. Коротко після приїзду на місце, ми опинилися у сонячний, теплий день на довговичікуваному місці.

З фотографічними апаратами в руках наші гості вискакували з авта, щоб врешті побачити свого Кобзаря. Він стояв, як тоді, гордо, з високо піднесеною головою, але із видимою зморшкою на задуманому обличчі і дивився десь у далечінь, либонь на свою Україну, що саме недавно відсвяткувала треті роковини незалежности. Значить, сповнилася його мрія і нас усіх, що тоді, тридцять років тому, говорили про свободу, незалежність, про пророчі слова того, що станув назавжди на площі. Чи тим закінчилося амбасадорське завдання Шевченка у Вашінґтоні? Чи заступили його гідно живі представники молодої держави, чи подбали про те, щоб віддати тому першому, до якого раз-у-раз приходять гості із сьогоднішньої України, належну пошану, а передовсім опіку і дбайливість? Чи не слід їм дбати про свого почесного громадянина?

Оглянувшись на так добре знану площу довкруги пам'ятника, моє обличчя спаленіло. На камінних лавках, саме перед ним, сиділи п'яні, брудні нащадки побратима Великого Кобзаря, довкруги валялися на землі пляшки, газети і невідомого походження та кольору частини одягу, воняло чимось неприємним... Камінні сходи до пам'ятника вимагали направи і чищення, неохайний травник без однієї живої квітки, скрізь — десятки недокурків із цигарок.

Мої гості з вільної України мовчали, а я з ними. Мені було соромно за мою ентузіястичну розповідь, за спомини, за те, що так бачать Кобзаря ті, що чекали, щоб зустріти його як символ нашого бажання волі. Але найбільше соромно мені було, що немає пієтизму для цього першого амбасадора у тих, що зайняли його місце. Немов він, як усі, що здвигнули і гордилися цим пам'ятником у Вашінґтоні, зробили своє, отже можемо відійти — забуті, самітні, готові до старечого дому...

О–КА

Володимир Жила

МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

II

У другій частині увага зосереджена на Наукове Товариство ім. Шевченка, Український Вільний Університет, чехословацьку україністику (1921-45) та на вищу освіту в українській діяспорі. Тут в центрі уваги стоять доповіді: роля НТШ в розвитку української науки (бож НТШ довгі роки виконувало, а до певної міри виконує і по сьогоднішній день, ролю Академії Наук), співпраця НТШ та УВУ, головним чином в ділянці видавання найвизначнішого твору української еміграції — „Енциклопедії українознавства", УВУ й НТШ, УВУ і Український Науковий Інститут у Берліні, „історична школа" УВУ. Кілька доповідей присвячено в цій частині і окремим професорам УВУ: Володимиру Антоновичу, Авґустину Волошину, Агенору Артемовичу, Леоніду Білецькому та Софії Русовій. Є тут доповіді про українські православні духовні школи в діяспорі та про початки вищих українознавчих студій у Канаді. У галузі чехо-словацької україністики міжвоєнного періоду доповіді, побудовані на архівних матеріялах українознавчих фондів празької Слов'янської бібліотеки, заснованої 1924 року. Тут є доповідь про Музей визвольної боротьби України та його збірки та про Український Громадський Комітет. Цей останній комітет — це організація, яка в першій половині 20-их років об'єднувала майже всіх українців Чехії.

Третя частина охоплює чехо-словацьку україністику післявоєнного періоду. Тут ввійшли доповіді про Катедру української мови і літератури Пряшівського Філософського Факультету Університету ім. П. Й. Шафарика, її здобутки в галузі дослідження і вивчення української мови та розвитку діялектології. Окрему доповідь присвячено українському мистецькому перекладові в Чехо-Словаччині після 1945 року. Є тут доповіді про дослідження онімії українських сіл Східньої Словаччини та дотеперішні й сучасні спроби кодифікації руської мови в Східній Словаччині. Окремою доповіддю відзначено 35 років Музею української культури в Свиднику тощо.

Четверта частина присвячена карпатознавчій тематиці й охоплює дві доповіді. У книзі кілька доповідей, присвячених літературознавству: „Україністика та найстарший чеський етнографічний часопис „Cesky lid" (до сторіччя його заснування), „Невтомний дослідник закарпатоукраїнської літератури — Антонін Гартл", „Розвиток літературознавства в українській літературі Чехо-Словаччини після 1945 року" тощо. У виїмках з дискусії обговорювано питання сучасного „русинізму" на Закарпатті та питання творення „русинської" літературної мови. Чимало уваги присвячено угро-руським граматикам Гарайди та Марини. У дискусії широко обговорено також долю дітей і внуків Володимира Гнатюка.

Матеріял в цілому цікаво підібраний, кидає чимало світла на культурні й наукові питання, що з'являються в творчості В. Гнатюка, в діяльності Наукового Товариства ім. Шевченка, Українського Вільного Університету та в плідних зусиллях чехо-словацької україністики. За своїм характером конференція історична і то не тільки тому, що на ній відзначувано два великі ювілеї: 120-річчя з дня народження Володимира Гнатюка, незмінного секретаря Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові (1898-1926) і найвизначнішого дослідника життя і культури українців Закарпаття, включно з Пряшівщиною, та 70-річчя заснування Українського Вільного Університету, але ще тому, що вона відбувалася вперше за всю історію у Пряшеві на призабутій українській землі та була першою конференцією, на якій зустрілися науковці України і Заходу. І зустрілися не як вороги, але як близькі друзі, яких єднала спільна мета — наука, вільна від фальші, побудована на правді і демократії. Ученим дуже хотілося обміркувати, що робити, щоб усунути т. зв. чорні плями й заповнити білі в історії українського народу та пригадати йому його славне минуле. Йшлося про те, щоб наші нащадки мали вірний, неспотворений образ минулого свого народу та правдиву відповідь, чому Україна переживала в минулому такі страшні часи.

Упорядник цього видання д-р М. Мушинка, підготовляючи конференцію, а згодом готуючи її матеріяли до друку, робив усе у глибокій вірі, що робота конференції, в якій брали участь науковці різних країн та різних політичних переконань, збагатить їхні знання з ділянки дослідження НТШ, УВУ, життя і творчости В. Гнатюка й розвитку чехо-словацької україністики, сприятиме взаємному пізнанню та стане першим кроком єднання українців і українознавців у новій Европі.

Відзначаючи загалом досить високий науковий рівень книги, слід сказати, що в ній є чимало стилістичних недоглядів, а також і друкарських. Ще гірше мається у книзі справа з правописом. У нас по сьогоднішній день немає єдиного правопису (один правопис вживає Україна, інший діяспора). Упорядник збірника вирішив респектувати правописну систему кожного автора. Вихід, здається, тимчасово незлий, але його не можна толерувати на довшу дистанцію. Як державна нація, ми мусимо мати один правопис для всіх і до цього мусить прийти якнайшвидше. У книзі боляче відчувається також брак статті про українські католицькі духовні школи в діяспорі, зокрема про Український Католицький Університет в Римі.

Підсумовуючи, слід сказати, що „ми раді, що наш збірник виходить уже у новій українській незалежній державі". Це справді добрий початок. Подібні конференції треба обов'язково організувати й то з прицілом на призабуті терени розлогої української землі, пов'язуючи їх з знаменними датами нашої історії. Книга радує нас багатством наукових і літературних фактів, піднятих авторами, часто напівзабутих, розшуканих наново. Повнота їх розгляду у книзі забезпечена достатньо. Окремо слід відзначити й таке достоїнство книги, як її поліграфічне оформлення і фотодокументи. В цілому книга видана культурно. Таким чином, це цінна й корисна праця — результат великого і копіткого зусилля, появу якого слід щиро вітати. Книгу з захопленням прочитає студент, над нею замислиться вчитель, на деяких думках читач не раз спинить свою увагу. Жаль тільки, що книгу видано невеликим тиражем — усього 1,500 примірників.

„Як ви умирали, вам дзвони не грали"

...Ви — жертвою в бою нерівнім лягли з любови до свого народу...

Дня 31-го липня 1994 року Львів і довколишні села в Західній Україні урочисто й многолюдно відзначали жалібні перепоховання тлінних останків в'язнів замарстинівської тюрми — жертв московсько-комуністичного терору 1941 року. Перепохоронення, які успішно і достойно перевела львівська організація „Меморіял", розпочалися в суботу конференцією, присвяченою злочинам комуністичного режиму на західніх землях України в 1939—41 роках.

В неділю, в гарячий соняшний день, відбулася на святоюрському дворі, за християнським звичаєм, скумунічна Панахида різних віровизнань з участю Патріярха Мирослава Івана Любачівського. Через гучномовці в етері пролунали імена та прізвища полеглих, і урочисто процесія з хоругвами, хрестами, прапорами проходила в шанобливому настрої, повазі за домовинами замучених жертв вулицями княжого Львова в напрямі львівської оперної площі, де відбулася громадська Панахида.

Шістдесят шість скромних дерев'яних домовин з мощами новітніх мучеників несли на раменах воїни українських Збройних Сил, наше рідне військо, під звуки дзвонів, жалібних акордів, релігійних співів та молитовного „Святий Боже, святий кріпкий, святий безсмертний, помилуй нас...", що жалібним рефреном неслося з тисячних грудей. З майдану перед Оперним Театром, на якому пролунали слова громадських визначних діячів, цей величний похоронний похід поплив львівськими вулицями в напрямі Личаківського цвинтаря, на Марсове поле.

Повільним кроком, зі синівською шанобливістю маршували вулицями Львова молоді воїни українських Збройних Сил, високо несучи на своїх плечах дерев'яні домовини наших мучеників. Було в тій картині щось символічно-віще: молоде покоління перебирає від батьків і дідів естафету боротьби за право на самобутність українського народу на своїй землі, та за державнотворче завершення наших вікових національних змагань.

Українські вояки виходять зі собору св. Юра.

Жалібна процесія на вулиці Львова.

А над ними лунала пісня жіночого хору колишніх політв'язнів:

*„...А як нам умерти
прийдеться
у сірих казармах, тюрмах-
месник новий обізветься
на наших зболілих
кістках..."*

На Личаківському кладовищі 66 домовин, вкритих терновими вінками, квітами і сльозами рідних. Пролунали жалібні акорди дзвонів, символічний постріл гармати, прощальні надмогильні слова промовців, серед яких глибоко змістовно від Української Греко-Католицької Церкви прощав Патріярх Мирослав Любачівський, польський римо-католицький епископ, від жидівської громади — рабин. Прощали громадсько-політичні діячі України, з діяспори прощав сеніор — член Проводу ОУН Микола Лебідь. Родини замучених жертв в скорботі і сльозах схилялися над дорогими домовинами своїх рідних, віднайдених після 50-ти довгих років. Хор жінок колишніх політв'язнів відспівав низку тюремних пісень на прощання своїх друзів.

Крокуючи в тих жалібних похоронах в'язнів замарстинівської в'язниці, що перетворилася в національну маніфестацію, мені, колишньому в'язневі ворожих трьох режимів, до болю пригадалася аналогічна картина-спогад подібних подій в 1941 році в Станиславові, де із камер станиславівської в'язниці виношували тіла покалічених, змасакрованих, напівобгорілих в'язнів з руками, скрученими дротом, яких московсько-комуністичні садисти, в поспіху, залишаючи місто, не вспіли вивезти поза місто до пасічнянського лісу, щоб їх вкинути в глибоку яму горезвісного Дем'янового Лазу...

Рефлексії над недавнім минулим нашого народу привели до логічного запиту й застанови: невже всі ті жертви українського народу, жертви сибірських гулагів, Голодомору, Чорнобильської трагедії, „вітчизняної" війни (за яку „вітчизну" знекровлювалася Україна??) — й досі не зуміли відкрити очі нашим братам-малоросам на глибоку істину Шевченкового пророчого слова, що „тільки в своїй хаті — своя правда і сила і воля"?

Оксана Луцька

ЗВЕРНЕННЯ

Український Конгресовий Комітет Америки і Українська Американська Координаційна Рада звертаються до української громади із закликом закінчити сплату боргу, що ще сьогодні залишається по генеральному консуляті України в Ню Йорку, а саме: для закінчення всіх будівельних робіт та устаткувань і обладнання будинку генерального консуляту було позичено 285,000 дол., і раніше отримано мортгедж для купівлі будинку на суму 720,000 дол.

Головним нашим завданням є сплатити мортгедж в банку, щоб щомісячно не витрачати 6,876 дол.

Сподіваємось що громада докладе необхідних зусиль, щоб повністю сплатити наш будинок генерального консуляту України в Ню Йорку.

Д-р Аскольд Лозинський
президент УККА

Мгр Уляна Дячук
президент УАКР

В Нюарку спільним Молебнем відзначено роковини незалежности

У середу 24-го серпня ц.р. о год. 7-ій вечора з нагоди третьої річниці проголошення незалежности України три священики — о. Франко Шадяк, ЧНІ, парох української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н.Дж., о. Сергій Непріль, парох української православної церкви Пресвятої Трійці в Ірвінгтоні, та о. Євген Богуславський, парох української православної церкви в Мейплвуді відправили в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку спільний Молебень. Спів хор св. Івана під диригентурою Михайла Стащишина. Було 400 присутніх включно з представниками з українських організацій із своїми прапорами.

У своїй проповіді о. Шадяк привітав вірних з української католицької та з українських православних церков, які прийшли відзначити третю річницю української незалежности. Він згадав труднощі, які його діди переживали на початку 1911-року та як вони еміґрували до Канади, шукаючи кращого життя. Всі українські громадяни є сьогодні захоплені, що Україна є вільна і незалежна. О. Шадяк сказав: „Сьогодні українські католики і православні дякують Богові за Його доброту і милосердя. Ми просимо Його щиро поблагословити Україну, її громади, її провідників і її духовенство. Україна потребує наших невпинних молитов та практичної допомоги для її морального і духовного відродження, для економічної стабільности, для церковної єдности та для успішного переходу до повної демократії. Нехай Святий Дух провадить український нарід до волі і нехай Божа Мати пильнує і хоронить його".

Отець Непріль підкреслив труднощі, з якими Україна боролася минулих 70 років під комуністичною Росією і які вдячні українці цілого світу є Богові за Його духовне провідництво та за благословення, яке Він послав їм у цей дуже трудний час. Він згадав, що український нарід докладає всіх сил, щоб свобода в Україні закорінилася — отже є позитивні вигляди на майбутнє. Ми молимо Всевишнього за їх відвагу у цій боротьбі за свободу і незалежність України".

На кінець Молебня вірні відспівали „Боже, вислухай благання".

Н.Н.

Під час відправи (зліва): о. Є. Богуславський, о. С. Непріль і о. Ф. Шадяк.

Кучмівський...

(Закінчення зі стор. 2)

„Форін Ефферс" за травень-червень ц. р.

На маргінесі згадаємо, що під час путчу 6-го серпня 1991 року, коли Єльцин не був ще певний своєї перемоги, він призначив був якраз Козирєва головою екзильного уряду Росії і з цим завданням вислав його до ЗСА. Одночас Єльцин уповажнив був Олега Лобова, тодішнього прем'єра Російської Федерації, створити другий уряд Росії з осідком у військовому бункері в лісах коло Єкатеринбургу (Свердловська).

„Поступова реінтеграція" постсовєтського простору має відбуватися шляхом створення наддержавних СНДівських інституцій і механізмів, передовсім в економічній, військовій та інших важливих ділянках, в роді „Міждержавного економічного комітету" (МЕК), спільного військового штабу і т. п. Нагадаємо, що якраз Єльцин в період його розгри з Горбачовим протиставив горбачовським „вертикальним пов'язанням" в економіці свої „горизонтальні" і для їх укладення відбув поїздку до середньоазійських республік зараз після його обрання президентом Росії в червні 1991 р. Щобільше, як на один із позитивних прикладів ефективних, добровільних горизонтальних зв'язків, Єльцин на початку 1991 року вказував на 40 вантажних авт харчів, що їх післала Литва страйкуючим російським шахтарям. Мовляв, навіть і в таких випадках горизонтальні зв'язки спрацьовують зовсім дібре. Сьогодні цей сам Єльцин вже більше не говорить про горизонтальні зв'язки, а навпаки, прибравши до рук Білорусь, форсує „економічну реінтеграцію", щоб невдовзі добитися, наприклад, валютного і митного союзу з Україною... Що це означає для України — не важко збагнути.

У зв'язку з таким виразно імперським курсом російської зовнішньої політики, образ України, що його створило і утверджує нинішнє керівництво, не тільки послаблює наші позиції на міжнародному форумі, а й перешкоджає позитивній розв'язці самих українсько-російських відносин, що може вже к скорому часі „вилізти боком" не тільки Україні, а й Росії. Тривала нормалізація українсько-російських взаємин можлива лише на рівноправних партнерських основах, дійсній дружбі, взаємоpеспекті і пошануванні національних інтересів обох партнерів. Потрібна негайна ревізія нинішнього курсу Києва, який має визначатися національними інтересами України та обстоювати її державність і суверенність не на словах, а на ділі. І тим самим усунути чи бодай знейтралізувати теперішній образ української держави, який нам шкодить.

Не треба також забувати, що продовження теперішнього курсу неухильно приведе до поляризації самого суспільства, загострення внутрішніх конфліктів і т. п. А при тому Президент Л. Кучма мусить пам'ятати, що „різниця", при допомозі якої він виграв, не така значна, і 12 мільйонів виборців голосували за його противника. А так чи інакше, він є президентом цілого народу, а не тільки тих, що його обрали.

І в кінці, варто було б деяким нашим посадовим достойникам взяти собі примір із Єльцина, який на початку 1991 року, коли російські комуністи в парляменті домагалися надзвичайної сесії, щоб його на ній виключити, заявив: „За суверенність Росії я буду боротися навіть з Богом..."

НАЙНОВІШІ ОПИТИ вказують, що з існуючими фінансовими труднощами, які приходиться переживати пересічному американському громадянинові, їхні клопоти є звернені куди більше на власні проблеми. З цього приводу американські виборці чим раз менше цікавляться і переживають проблеми бідних, бездомних чи менших груп в країні. Опити переводив Центр Таймс віддзеркалення людей та преси. В загальному тепер американський виборець є „лихий, зацікавлений особистими проблемами та не зв'язує себе з жодною існуючою партією, бо радий би бачити третю можливість".

ПОДЯКА

5-го вересня 1994 р. упокоїлася з волі Всевишнього на 85-му році життя

бл.п.
ЄВГЕНІЯ
з
ПОЛЯНСЬКИХ-ДУБАС

Похована 8-го вересня з Катедри св. Йосафата на цвинтарі св. апостолів Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Складаємо щиросердечну подяку за похоронні відправи й похорон парохові Всеч. о. мітратові Михайлові Репталові, о. протоігуменові Христофорові Война, (ЧСВВ), о. Богданові Панчакові, гостеві з Риму, та маестрові Євгенові Садовському.

Особливу подяку складаємо Пресвященному Владиці Робертові за щирі вислови співчуття для родини. Рівнож дякуємо д-р Олександрові Клосові за старанну лікарську опіку.

Дуже дякуємо членам родини покійної: Полянським, Кузичам, Синкам і Туркевичам, які приїхали на похоронні відправи з Торонто, Чикаго і Милвокі.

Дякуємо всім іншим рідним з околиці, приятелям та членам СУА, що своєю присутністю вшанували пам'ять покійної. Дякуємо всім за вислови співчуття, молитви, всяку прислугу, за участь у похоронних обрядах, а головно за пожертви на Служби Божі та на інші цілі.

Щире спасибі жертводавцям, що дали свої датки на Виховання Василіянських Студентів-священиків у Кракові, Україна та на Стипендійний Фонд СУА.

Щиро вдячні: дочка д-р ДАРІЯ з мужем ІЛЛЕЮ ВОЙТИНОЮ та синами ІЛЛЕЮ і ОЛЕКСАНДРОМ, син д-р БОГДАН з дружиною ХРИСТИНОЮ та дітьми БОГДАНОМ, СТЕФАНОМ, ХРИСТИЯНОМ і ТЕРЕСОЮ.

*І зважитись боротися, щоб жити,
і зважитись померти, аби жить...*
В. Стус

бл.п.
о. Митрат проф.
д-р ІВАН ГРИНЬОХ
1907 — 1994

Схиляємо голови перед визначним українським патріотом, церковним, політичним і громадським діячем.

Братові о. Митратові Степанові Гриньохові висловлюємо наше співчуття.

ПОЛІТИЧНА РАДА ОУН за КОРДОНОМ

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ НАШОЇ НАЙДОРОЖЧОЇ МАМИ

бл.п.
ПАРАСКЕВІЇ ПУЖИК

Будуть відправлені заупокійні святі Літургії:

В суботу, 24-го вересня 1994 р. о год. 8-ій ранку, в українській церкві св. Йосафата в Мінстер, Індіяні;

В понеділок, 26-го вересня 1994 р. о год. 7-ій ранку в українській церкві св. Юрія в Ню Йорку та в церквах в Україні.

Нехай Бог дасть їй Царство Небесне
Вічна їй пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, з родиною і знайомими, що в четвер, 22-го вересня 1994 р. в полудневих годинах відійшов у вічність наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДО

бл.п.
ВАСИЛЬ КУЛІШ

народжений на Полтавщині, Україна, 1912 р.

ПОХОРОННІ відправи відбудуться в понеділок, 26-го вересня 1994 р. о год. 10-ій ранку в церкві св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Залишені у глибокому смутку:
дружина — ТЕТЯНА
син — о. протопресвітер ІВАНА з дружиною
донька — ВАЛЕНТИНУ ЧИЖ
[illegible]

Запізналися на Союзівці, а повінчалися в Ютиці

Подружжя В. і М. Ликтей.

Недавно в Ютиці, Н.Й., в українській католицькій церкві св. Володимира Великого о. крилошанин Богдан Смик, ютицький парох і колишній капелян українських пластунів, повінчав Михася Ликтея з Ютики і Віру Венгльовську з Маямі, Фльорида. Михась, син проф. Ярослава і Євгени Ликтей, виростав у родині, предки якої і по батькові й по матері були піонерами УНС, а дідо його, Матвій Політило, був довголітним секретарем 192-го Відділу в Геркімері, і як тільки Михась народився, дідо зараз записав Михася до свого Відділу.

Вже від садочку Михась ходив до української школи, а від шостого року життя він належав до Пласту. Здавши всі три проби, він був виховаником в Ютиці, а літом на „Вовчій Тропі" та на „Новому Соколі". У школі ім. Кенеді за своє зразкове навчання отримав багато нагород, був членом шкільних організацій та Крайового почесного товариства і грав в оркестрі.

В Ютика коледжі, Сиракюзького університету, студіював хемію, активно працював в організаціях, був членом радіомовної колегії, а на останньому році навчання його вибрано директором університетської радіостанції, з якої лунала також українська музика. Він був стипендистом УНС. Закінчивши з відзначенням і нагородами Ютицький коледж, Михась вступив до докторської студії Нюйоркського стейтового університеті в Баффало. Там *він вчить і робить хемічні досліди.* Ці досліди він описує у статтях професійних журналів в Америці та Великій Британії і вкоротці сподіється отримати докторат. Із групою „Слідами Батьків по Европі", Михась учився і подорожував 1987 року, а в 1990 році він був учасником здвигу „Молодь Христові".

Свою дружину Михась запізнав на Союзівці. Дружина, Віра Венгльовська, народилась в Коннетикат, одначе як Віра була ще маленькою, її батьки, Роман і Люся, поселились на Фльориді, де вона виростала. Вже від четвертого року життя Віра належала до танцювальної групи та виступала перед українською публікою, як і американською, включаючи Епкат. Вона співала в хорі української католицької церкви св. Богородиці в Маямі.

Закінчивши успішно середню школу, Віра вступила на Університет Фльориди, належала до організацій і завершила його ступенем магістра із природничих наук і стала учителькою. Віра належить до УНС і через чотири роки працювала на Союзівці, приємно згадуючи управителя Володимира Кваса. У 1990 році вона була студенткою української мови на літньому семестрі Гарвардського університету і брала участь у здвизі „Молодь Христові".

Весільна гостина відбулася в українській католицькій авдиторії, де до танців приграмала „Фата моргана", а дружбою був брат Михася, Марко, та дружкою сестра Віри, Тетяна. У їхньому почоті були Мирон Рабій, Борис і Іван Венгльовські, Петрик Гамбергер, Христина Ликтей, Ліза Венгльовська, Гелен Лайт і Лин Мекі. Молодята проживають в Баффало.

Отець крилошанин Богдан Смик

Лікарсько...

(Закінчення зі стор. 2)

ла в 1.3 раза. На 5-7 років скоротилася тривалість життя населення! Також вищою стала дитяча смертність.

Якщо смертність населення зростає, то, значить, мусять бути якісь причини цього. Про деякі з них пише авторка у своїй статті. Наприклад, на роботах із шкідливими умовами праці в Україні зайнято більшість молодих жінок. Кожна четверта дитина і кожний третій школяр проживають в приміщеннях, які не відповідають гігієнічним умовам. 1.5 мільйона населення проживає на територіях, забруднених радіоактивними речовинами. Тільки 40 відсотків дітей закінчують середню школу здоровими.

І далі читаємо, що забруднення ґрунту хемічними речовинами, зокрема, важкими металами, доводить до того, що метал виявляється в крові, печінці, нирках, кістках людини, і він є причиною різних хворобливих змін людського організму. Радіяційне забруднення тільки в Україні зайняло 5 млн. гектарів землі.

Хочемо сподіватися, що, можливо, наші земляки в Україні аж тепер зрозуміють, що найпевнішою гарантією від всяких криз і трагедій — економічних, демографічних, екологічних і т. д. є дві необхідні передумови: вільна, самостійна і незалежна українська держава і продуктивна „не за страх, а за совість" праця в усіх ділянках для себе і для своєї держави. Без цих двох найголовніших передумов нічого доброго не можна сподіватися в Україні.

Балтимор відзначає роковини незалежности України

Українська громада Балтимору відзначила святочно і соборно треті роковини проголошення незалежности України.

У середу, 24-го серпня ц.р., в год. 6:30 вечора в українській католицькій церкві св. Михаїла о. Віктор Кулій, настоятель української православної церкви св. Михаїла, та о. Михайло Михлик, парох української католицької церкви Балтимору і свв. Апостолів Петра і Павла в Киртис Бей, спільно відправили соборний Молебень за український нарід і Україну. В цих молитвах взяли участь вірні трьох українських церков Балтимору, як теж і запрошені гості. Від організацій громади прийшли прапороносці з національними і організаційними прапорами. В проповіді о. В. Кулія присутні почули про те, як потрібна тепер дітям України єдність для побудови і закріплення держави, та що шлях до неї пролягає лише через християнську любов. Отець Михлик теж закликав до єдности і співпраці в нашій громаді.

Відразу по Молебні учасники свята перейшли на прицерковну залю, де відбувся святочний бенкет. Залю, відповідно прикрашену, заповнено вщерть. За головним столом були: представник амбасади України в ЗСА, отці парохи, голови місцевих організацій. Програму почато національними гимнами, що їх виконала Віра Ганкевич-МакФітерс при допомозі залі. Вона відчитала теж проклямацію Віліяма Шейфера, губернатора Мериленду.

Свято відкрив Климентій Баб'як, голова Відділу УККА, вітаючи з третьою річницею незалежности України нашу громаду та присутнього економічного радника амбасади України у Вашінгтоні Юрія Якушу з родиною. К. Баб'як попросив представника амбасади передати щиросердечні привіти нашим сестрам і братам в Україні з нагоди цього свята, передати їм і те, що ми, сповнені радістю, єднаємось думками з українським народом в Україні і заявляємо нашу солідарність із ним та підтримку його. В минулому наші відзначення свят незалежности відбувались для того, щоб передати ідею державної традиції. Мрія поколінь сповнилася і Україна зайняла належне їй місце між вільними народами. Був це важкий і довгий шлях: 22-го січня 1918 і 1919 рр., 1-го листопада 1918, УВО, ОУН, 1939 рік в Карпатській Україні, 30-го червня 1941 року, Похідні групи, УПА.

Сьогодні, заявив промовець, ми радіємо успіхами України, але теж з тривогою переживаємо її труднощі і невдачі. Однак віримо в живучість нашого народу та молимо Бога подати нам єдність та благословення і допомогти в подоланні труднощів, в довершенні і утвердженні держави, захисті здобутої незалежности. Після цього ведення програми перебрав д-р Андрій Лемішка, піднесено тост за благополуччя України і українського народу, відспівано „Многая літа".

Святочне слово виголосив симпатичний Юрій Якуша, економічний радник амбасади України й Вашінґтоні. В ньому він розповів про важкі умови побудови нової держави, її економічні труднощі, які не можна розв'язати в одному чи двох роках. Все ж доповідач був повний оптимізму, вказував на демократизуючі процеси в Україні, зміни на краще.

Трапезу, приготовану місцевим Відділом СУА, почато молитвою. Були привіти гостей: Пітер Марудас привітав нашу громаду в імені Курта Шмока, посадника Балтимору, Александра Бркач — від конґресменки Гелен Делич-Бентлі, д-р Елена Арманас, президент Ради литовських організацій, від литовської громади, Раіво Вест, віцепрезидент Балтиморського Естонського Т-ва, від естонської громади.

Д-р Андрій Лемішка у заключному слові підкреслив, що в день святкового відзначення третьої річниці незалежности України ми повинні радіти і веселитися. Коли в минулому відзначення 1-го листопада та 22-го січня були символом змагу до волі, 3-тя річниця 24-го серпня 1991 року — це вже не символ, а конкретне досягнення, з якого нам треба радіти. Але в Україні по трьох роках видні зневіри і стагнація і саме ці три важкі роки застою привели до зміни структур державної влади в останніх виборах. На думку доповідача, причинами цього лиха є психологічна криза (почуття меншевартости супроти Росії), ліквідація українського селянства за часів Союзу та врешті віковий російський шовінізм, започаткований ще думками Пестеля про переміщення народів, нівеляцію народних відрубностей, поділ на губернії без уваги на етнічні границі. У кожного з нас пекуче питання — чи збережемо державу, чи залишимось вільними людьми. Відповідь одна — доля дала нам новий шанс і майбутнє залежить від нас самих. То ж молім Всевишнього, щоб дав нам політичний розум в державотворенні, в цей пробний, переходовий час знайти вихід із важкої ситуації.

Свято закінчено загальним співом пісні „Ой у лузі червона калина...". Зі свята залишились учасникам, як сувеніри, гарні програмки „Живи Україно!" роботи Климентія Баб'яка, в яких надруковано також текст Акту Проголошення Незалежности України з 24-го серпня 1991 року. Свято влаштували спільно місцеві Відділи УККА і УАКРади.

Б.С.

НОРВЕЗЬКИЙ УРЯД ВІДМОВИВ у в'їзній візі голові російської Ліберально-демократичної партії Владімірові Жириновському, який в числі інших депутатів Федерального віча Росії дістав запрошення від норвезького оборонного товариства. Державний секретар норвезького міністерства закордонних справ Сірі Бьорке повідомила, що її уряд не потребує бачити В. Жириновського в Норвегії у зв'язку з його численними заявами, „в яких він дозволив собі погрожувати іншим країнам та народам". С. Бьорке підкреслила, що це рішення не означає відмови Норвегії від діялогу з російськими політиками — воно стосується тільки В. Жириновського.